

Prof. dr. sc. Hrvoje Kačer
Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu
Davor Radić, specijalist sportskog prava, odvjetnik
Anamarija Bogović, odvjetnica

PRAVNA SIGURNOST U SVEZI S JEDNOM ODLUKOM¹ VIJEĆA SPORTSKE ARBITRAŽE HRVATSKOG OLIMPIJSKOG ODBORA

*UDK: 330.35:796
DOI: 10.31141/zrpf.2020.57.137.899
Izvorni znanstveni rad
Primljeno: 20. IX. 2019.*

U ovom tekstu autori se bave jednom odlukom Vijeća sportske arbitraže HOO-a koju smatraju neprihvatljivom i formalno i sadržajno. U odnosu na formu smatraju kako je potpuno neprihvatljivo da tako važna odluka (radi se o administrativnom sprečavanju realizacije ulaska u viši rang natjecanja ostvaren na igralištu) bude donesena na manje od dvije stranice. Sadržajno, izostavljena je primjena pravila tumačenja, odnosno postupljeno je kao da ciljno tumačenje (apsolutno prihvaćeno i favorizirano u Europskoj uniji) uopće ne postoji ili (ako postoji) nije bitno.

Ključne riječi: *arbitraža, tumačenje, jednakost pred zakonom, pravna sigurnost, vladavina prava*

1. UVOD

Svi, baš svi znanstveni i stručni tekstovi imaju ili bi barem trebali imati *ratio* koji se svodi na želju autora popularizirati određenu temu i omogućiti pri tome što širem krugu čitatelja odnosno korisnika odgovarajuća saznanja. Ponekad se radi o usko specijaliziranim, odnosno sofisticiranim temama i tada je krug korisnika, čitatelja uglavnom sveden na one koji se profesionalno ili skoro profesionalno bave nekom materijom. S druge strane, postoje teme za koje je objektivno zainteresiran ogromni krug osoba i u takve zasigurno spadaju sve teme vezane uz sport. Naravno, unutar sporta, odnosno još preciznije unutar sportskog prava, postoje brojne različitosti, ali generalno se može kazati da sport zanima velik dio populacije, a i sportsko pravo kao jedan aspekt sporta i integralni dio sporta malo po malo širi broj onih koji ga prate.

Mnogo smo puta već elaborirali tezu da je sportsko pravo samostalna pravna grana i da se pri tome izdvojilo iz više postojećih pravnih grana, pa tako na primjer

---

¹ Rješenje broj 4/19 od 18. lipnja 2019. god. – nastavno. Odluka ili Odluka VŠA-e.

iz građanskog prava, trgovačkog prava, kaznenog prava itd. To zapravo znači da je, makar nitko ne barata nekim, čak ni približno točnim datumom, dosegnuta odgovarajuća masa – broj slučajeva u kojima primjena pravnih normi koje nisu specijalistički sportske, ne daje odgovarajuće rezultate. Primjera ima mnogo. Negdje se već reagiralo *lege artis* na način donošenja tih normi, a negdje je samo jasno da do takve reakcije (tek) treba doći. Tako, na primjer, potpuno je jasno da i na sportsko pravo treba primijeniti pravilo *volenti non fit iniuria*,² ali je još jasnije da i ta primjena ima svoje granice, koje su možda najjasnije u borilačkim sportovima. Tu s potpunom sigurnošću možemo kazati da bi apsolutno protupravna bila pravila, ma tko da ih donese, kojima bi se propisalo da se neki borci bore do trenutka u kojem jedan od njih padne mrtav. Naravno, primjenom odgovarajućih pravila ova bi se logika razmišljanja primijenila i na daleko blaže slučajeve od ovog ekstremnog.

Izvan svake sumnje je da je jedno od najvažnijih načela u pravu ono koje štiti integritet sudova tako da zabranjuje komentiranje nepravomoćnih sudskih odluka. Time se zapravo izbjegava pritisak na sud, na suce, sve kako bi oni, za koje vrijedi pretpostavka maksimalne čestitosti i poštenja, kao i visoke stručnosti, mogli raditi svoj posao. *Per analogiam* se navedeno treba primijeniti i na one koji donose odluke u postupcima koji nisu sudski, ali na njih vrlo ozbiljno podsjećaju, a takvi su pored ostalog i postupci pred Vijećem sportske arbitraže Hrvatskog olimpijskog odbora. Budući da to vijeće najčešće postupa u trećem stupnju, smatramo to više nego dovoljnim da se dopusti kritika, slično kao što je dopuštena protiv pravomoćnih sudskih odluka.

Izgleda nam da je ovo još jedna prigoda u kojoj moramo iskreno zažaliti što više ne postoji ugledni znanstveni časopis *Vladavina prava* koji je izlazio na zagrebačkom Pravnom fakultetu i koji je imao izuzetno kvalitetnog urednika u liku profesora Nada Grubića, ali i niz izuzetno istaknutih stručnjaka koji su se javljali kao autori i koji su postigli da taj časopis bude neizostavan dio svake potpunije pravne biblioteke, kako profesora, tako i sudaca, odvjetnika i drugih stručnjaka. Dakle, taj časopis je sadržavao i rubriku pod nazivom „Kritika sudskih odluka“,³ gdje je mnogo puta navedeno kako je opravdano očekivati da će svaka, baš svaka odluka nekog od sudova tzv. nacionalne razine (misli se na sudove čija je nadležnost ukupna Republika Hrvatska) biti prikladna za objavljivanje u znanstvenim ili barem stručnim časopisima. Tu spadaju Vrhovni sud Republike Hrvatske, Visoki kazneni sud Republike Hrvatske, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske i Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske. *Per analogiam*, otprilike isto značenje kao i odluke navedenih sudova ima i odluka Vijeća sportske arbitraže Hrvatskog olimpijskog odbora jer je to, objektivno, najviši nacionalni sportski arbitražni sud. Smatramo da baš svaka odluka tih sudova mora biti na zadovoljavajućoj razini objave recimo neke monografije i sličnih djela. To znači, ne samo izostanak tipfelera, ne samo dosljedno primjenjivanje pravila citiranja,

---

² Interesantno je navesti kako se na Pravnom fakultetu u Splitu, na Poslijediplomskom specijalističkom studiju sportskog prava, očekuje obrana završnog rada uglednog odvjetnika koji se u tom radu bavi baš ovim institutom.

³ Vidjeti npr. broj 3-4, godina V., Zagreb, 2001., str. 107.

nego i suvereno vladanje, kako načinom pisanja, tako još suverenijim znanjem, odnosno kompetencijom nad sadržajnim dijelom tog pisanog uratka. Naravno da je to ogroman zahtjev prema donositeljima tih odluka, naravno da je to u pravilu u nesrazmjeru s brojem odluka koje se u jedinici vremena očekuju, ali to je jedini način da struka i znanost (u ovom smislu pravna struka i pravna znanost) služe kako treba državi i sustavu u kojemu djeluju i da stvaraju pravni okvir koji karakteriziraju, pored ostaloga, maksimalna sigurnost i maksimalna vladavina prava. Naravno da su iznimke moguće, ali ovo bi trebalo biti pravilo, ma kako ga teško bilo poštovati.

Nažalost, naprijed navedeno pravilo više je želja nego realnost, a približavanje takvoj želji izgleda da postoji samo u vrlo rijetkim situacijama, kao što je bilo na primjer kod odluka Vrhovnog suda RH i Ustavnog suda RH u tzv. CHF Case. To je danas naša realnost, ali to ne opravdava one koji se prestanu boriti za boljitak, koji prestanu vjerovati u boljitak i koji pristaju na prosječnost i ispodprosječnost, koji iznevjere i struku i znanost i diplomu koja bi trebala jamčiti upravo struku, upravo želju za boljitkom u svakom pogledu, uključujući cjeloživotno obrazovanje i svakodnevno napredovanje.

Neposredni povod ovome tekstu jest odluka Vijeća sportske arbitraže Hrvatskog olimpijskog odbora, koja sama po sebi možda nije ni bitna, ali mi smatramo da je bitnom čini kontekst u kojemu postoji. Naime, radi se o odluci kojom je jednom relativnom malom nogometnom klubu⁴ spriječeno napredovanje zasluženom na sportskom borilištu. Pri tome ne samo da je spriječeno (što je definitivno i nepopravljivo jer je sukladno toj odluci već obavljeno pola natjecanja u sezoni 2019./20.), nego je i učinjeno na način da su (objektivno) gotovo ismijana neka opća pravna načela, a posebno ono **jednakosti pred zakonom**. Upravo isto možemo kazati za barem dva načela europske pravne stečevine – načelo legitimnog očekivanja i načelo razmjernosti. Također je, opet suprotno svim načelima, postupljeno kao da u pravu i ne postoje pravila tumačenja, posebno kao da ne postoji pravilo ciljnog tumačenja, odnosno kao da postoji jedino i isključivo jezično tumačenje.

2. PRAVNI IZVORI, UKLJUČUJUĆI PRAVILA TUMAČENJA

Formalno izdvojeni dio nekog znanstvenog ili stručnog rada nekad postoji, nekad ne postoji i to ni u kojem slučaju ne utječe bitno na kvalitetu samog rada. Naime, čak i ako takvog izdvajanja nema, unutar teksta razmjerno je lako pronaći i prepoznati onaj dio ili dijelove koji sadrže podatke o pravnim izvorima. U ovom tekstu odlučili smo se za formalno izdvajanje iz vrlo praktičnog razloga lakše preglednosti i boljeg i lakšeg snalaženja unutar teksta, posebno zato što smatramo da čitatelji ni u kojem slučaju neće biti ograničeni samo na one koji su pravne struke. Naime, vjerujemo da

---

⁴ Ali ipak i klubu koji je dao najboljeg igrača svijeta u 2018. god. Luku Modrića, najboljeg strijelca Europe Joška Skoblara, vratara srebrne nogometne reprezentacije Danijela Subašića, a da one manje poznate i ne spominjemo.

će brojni čitatelji biti maloljetni (što samo po sebi isključuje pravničku naobrazbu), a među onima punoljetnima, po naravi stvari,⁵ pravnici će biti u manjini.

Povod ovoga teksta jest, kako smo napomenuli, odluka Vijeća sportske arbitraže Hrvatskog olimpijskog odbora koja se nabavila (ne)zakonitošću jedne odluke tijela Hrvatskog nogometnog saveza. Po naravi stvari, to znači kako je, na neki način, u prvom planu onaj dio pravnih izvora koji se svodi na tzv. autonomno sportsko pravo ili nedržavno sportsko pravo. U prvom redu tu mislimo na takve akte Hrvatskog nogometnog saveza, ali i drugih nedržavnih tijela, npr. na Hrvatski olimpijski odbor.

Od državnih izvora prava prioritet, naravno, ima Ustav Republike Hrvatske⁶ kao najviši pravni akt u Republici Hrvatskoj, a nakon toga i Zakon o sportu⁷ kao *lex specialis* glede sporta uopće. Nažalost, to je po svojem opsegu doista malen zakon koji, velikim dijelom i zbog toga opsega, trpi od insuficijencije u mnogim stvarima. Od podzakonskih akata treba izdvojiti (pored *in concreto* akata Hrvatskog nogometnog saveza)⁸ Pravilnik o postupku pred vijećem sportske arbitraže hrvatskog olimpijskog odbora⁹ (pročišćeni tekst 4/16).

Svaki, zakonski i podzakonski akt, ako se bavi onim što je predmet ovoga teksta, također predstavlja pravni izvor.

S obzirom na to da Republika Hrvatska ima status članice Europske unije od 1. srpnja 2013., sve navedeno vrijedi i za europsku pravnu stečevinu koja je dio hrvatskog prava, kao što vrijedi i obrnuto. Nesporno je i da sudska praksa i pravna teorija predstavljaju pravne izvore *sui generis*, pri čemu je taj status naročito važan glede pravila tumačenja, o čemu u pravilu zakoni formalno ne sadržavaju gotovo ništa.

Svaka pravna norma predstavlja skup riječi koje imaju određeno značenje ili određena značenja koja treba utvrditi. Uslijed čitavog niza uzroka (pri čemu bogatstvo nekog jezika, kao i gramatika, imaju značajnu ulogu) tom sklopu riječi (znakova) često je dosta složeno dati pravo značenje¹⁰ i baš na tom zadatku vidi se vrsnoća onoga tko primjenjuje (tumači) pravnu normu. Postoje općeprihvaćena pravila tumačenja, u dosta velikoj mjeri prihvaćen je i njihov međusobni odnos,

---

⁵ Među punoljetnim osobama akademski obrazovane osobe jasna su manjina, bez ikakvog izgleda da se to u skorijoj budućnosti promijeni. Unutar onog dijela koji jest akademski obrazovan, pravna struka zauzima značajan, ali ni približno većinski (preko 50 %) dio. S druge strane, navijačka je populacija sve mlađa i sve zainteresiranija za pravni status onih koji spadaju u navijače ili kojima prijeti opasnost da ih tijela progona okvalificiraju kao takve, utemeljeno ili ne.

⁶ Ustav Republike Hrvatske (NN 56/90., 135/97., 8/98. – pročišćeni tekst, 113/00., 124/00. – pročišćeni tekst, 28/01., 41/01. – pročišćeni tekst, 55/01., 76/10 – promjena Ustava, 85/10. – pročišćeni tekst, 5/14 – dalje: Ustav ili Ustav Republike Hrvatske).

⁷ Zakon o sportu (»Narodne novine«, br. 71/06., 150/08., 124/10., 124/11., 86/12., 94/13., 85/15, 19/16., 98/19. – nastavno: ZOS ili Zakon o sportu). Zanimljivo je da na inače dosta kvalitetnoj tražilici kada se upiše *Zakon o sportu*, pokažu se samo četiri posljednje novele bez ostalih i bez osnovnog teksta, a kada slovo „s“ zamijenimo sa „š“, pokaže se sve osim te četiri novele.

⁸ Hrvatski nogometni savez – nastavno: HNS ili Hrvatski nogometni savez.

⁹ Pravilnik o postupku pred vijećem sportske arbitraže Hrvatskog olimpijskog odbora (pročišćeni tekst) „Narodne novine“ br. 4/16.

¹⁰ Školski je primjer ona poznata rečenica: „Ići ćeš vratiti se nećeš poginuti“.

ali ipak u praksi (pre)često dolazi do problema. To svojstvo nije posebnost samo kontinentalnoeuropskog prava (kojem i mi pripadamo) nego vrijedi i kao svojstvo precedentnog prava, što problem svakako čini još značajnijim. Svrha ovoga dijela pravnog mišljenja jest na što jasniji način prikazati ne samo osnovne modele (pravila) tumačenja, nego utvrditi i njihov međusobni odnos, polazeći od stvari koje se u praksi pokazuju kao problem, što sve naravno treba primijeniti *in concreto*, stavljajući, sukladno naprijed navedenome, svakako u prvi plan ciljno ili teleološko tumačenje.

Prema jednoj definiciji, tumačenje je “... duhovna djelatnost koja otkriva moguća značenja pravnih odredaba i u njima hipoteze, traženja, određenja delikta i sankcije, te odlučuje koje je od tih mogućih značenja najbolje”.¹¹ Unatoč postojanju i drugih definicija, ovu nalazimo vrlo prikladnom, dakle nekom vrstom školske definicije. Isti autor ukazuje i na razloge koji utječu na potrebu tumačenja, a svode se na to da je:

- a) društvena stvarnost redovito daleko složenija nego što je to riječima moguće ukratko iskazati,
- b) jezični izrazi redovito nemaju jedinstveno i precizno značenje, nego su izrazito polisemični tj. u različitim kombinacijama dobivaju više mogućih značenja,
- c) mijenjaju se društveni odnosi koje norma uređuje,
- d) mijenjaju se s vremenom i uobičajena značenja uporabljenih riječi iz pravne norme.

Tumačenje redovito započinje jezičnim tumačenjem, bez kojeg nije ni moguće pristupiti ostalim metodama tumačenja (povijesnoj, sistematskoj, logičkoj, subjektivnoj, objektivnoj, doslovnoj, proširenoj, suženoj...)¹² U suštini radi se o argumentima ili razlozima koji nemaju prisilni karakter i koje tumači koriste kako bi uvjerali druge da je njihova odluka ispravna ili kako bi uvjerali druge da donesu baš takvu odluku.¹³

Jezična metoda tumačenja obično predstavlja početak postupka tumačenja. Ova metoda pokazuje značenje pojedinih riječi od kojih se sastoji pravna norma. Analizirajući značenje riječi, njihov raspored, gramatičku povezanost i interpunkcije, to tumačenje (interpretacija) prikazuje smisao što ga izražavaju pojedine riječi.¹⁴

---

¹¹ Vidjeti više o tome u: Nikola Visković, *Teorija države i prava*, Birotehnika, Zagreb, 2001., str. 243.

¹² Svaka od ovih metoda može se dalje dijeliti na podvrste, a ne radi se o zatvorenom krugu nabiranja jer se razvitkom znanosti i prakse krug tih metoda stalno širi.

¹³ Na ovo pojednostavljenje i raskid s određenim zabludama prema kojima su metode siguran način da se dođe do apsolutno istinitih ili pravih značenja pravnih normi odlučno je utjecao razvitak tzv. teorije argumentacije; vidjeti u: Nikola Visković, op. cit., str. 247.

¹⁴ “To se radi tako da se na pravne odredbe koje su nejasne ili višeznačne primjenjuju pravila leksikologije, sintakse i gramatike što vrijede u društvu subjekta-tumača.” – Nikola Visković, op. cit., str. 248. Treba naglasiti da je navedena tvrdnja samo dijelom ili samo uvjetno točna, jer se, bilo da je nešto nejasno ili višeznačno ili pak nije, provjerava i utvrđuje primjenom navedenih pravila, što znači da se ista treba primijeniti na svaku pravnu normu, a ne samo na nejasne i višeznačne.

Uporabom te metode nastoji se utvrditi smisao koji proizlazi iz odabranih riječi, bez ikakva obzira na *ratio legis*, ili na konkretan slučaj koji se rješava. Jezičnoj je metodi svrha istražiti značenje pravnog propisa, uzetog za sebe kao skup riječi koje u svojoj međusobnoj povezanosti imaju određeni smisao. Ovim tumačenjem dobiva se jedno (rjeđe) ili više (češće) mogućih značenja pojedinih riječi i cjeline pravne norme. Pri tome je, naravno, važan svaki detalj koji može (ali i ne mora) biti odlučan. Npr. može biti bitno i koje je glagolsko vrijeme upotrijebljeno (npr. ako je u nekoj normi propisano da "će se..." određeno pitanje "... urediti posebnim propisom", tada je jasno da se misli na propis koji u to vrijeme još nije donesen, jer se uporabio buduće vrijeme), iako postignuti rezultat treba biti provjeren uporabom i drugih metoda, a posebno teleološkom metodom tumačenja. U pravilu je jezična metoda tek priprema i pretpostavka za uporabu drugih metoda uz pomoć kojih se konačno otkriva pravo značenje iz kruga mogućih značenja. Što znače pojedini izrazi iz normativnih odredaba, spoznaje se tek primjenom drugih pravila tumačenja, na kraju ciljnim tumačenjem kao odlučujućim.¹⁵

Nakon jezične metode, u pravilu se rabi **logičko tumačenje**, posebno uporaba brojnih argumenata formuliranih u nizu logičkih pravila, pri čemu postoje opći principi logike i posebni principi pravne logike, koji sadrže i specifičnosti kao posljedicu predmeta na koji se odnose. Kao primjere moguće je navesti *argumentum a contrario* (argument suprotnosti), *argumentum a minori ad maius* (argument zaključivanja od manjeg na veće), *argumentum a maiori ad minus* (argument zaključivanja od većeg na manje), *argumentum per analogiam* (argument zaključivanja po sličnosti), argument naravi stvari (*argumentum rerum natura*) i argument autoriteta (*argumentum ab exemplo*).¹⁶ U slučaju nesuglasja s ciljnim tumačenjem, prednost **ima (uvijek) ciljno tumačenje**.¹⁷

Ciljna (teleološka) metoda tumačenja jest metoda kojom se ispituje uloga pravne norme u društvu i zaključuje da je njeno pravo značenje u određenom pravnom odnosu ono značenje koje najbolje izražava vladajuće društvene ciljeve. Upravo ciljna metoda (kako smo već naglasili) smatra se odlučnom u svim onim slučajevima postojanja više mogućih (vjerojatnih) pravih značenja, pa njena uporaba mora otkriti ono (jedino) pravo značenje te pravne norme. Zbog toga je ciljno tumačenje najvažnije, odlučno i završno u postupku tumačenja (razumijevanja) pravnih normi, a sva druga pravila tumačenja njemu su podređena i njemu služe.¹⁸ Inače, razlikuju se subjektivno ciljno i objektivno ciljno tumačenje.

Subjektivno ciljno tumačenje jest ono tumačenje koje u prvi plan stavlja ono što je zakonodavac stvarno htio (npr. kod svih novela kaznenog i prekršajnog prava

---

¹⁵ Vidjeti tako u: Nikola Visković, op. cit., str. 249. Ovo i ranije postojeća tvrdnja sada je, približavanjem Europi, još daleko više dobila na značenju.

¹⁶ Naravno, ne radi se o taksativnom nabranjanju, jer postoji još argumenata koji nisu navedeni.

¹⁷ Vidjeti tako u: Nikola Visković, op. cit., str. 249. Pri tome treba uvijek paziti na ograničenja u ciljnoj metodi na koja i u ovom tekstu, barem načelno i uz dopuštanje iznimki, upozoravam (tumač se mora kretati u granicama onoga što omogućava jezična metoda).

¹⁸ Vidjeti tako u: Nikola Visković, op. cit., str. 250., više o tome i u: Oleg Mandić, *Sistem i interpretacija prava*, Narodne novine, Zagreb, 1971. god., str. 201 i dalje.

izrijeком se potreba za promjenom argumentirala potrebom za većom učinkovitošću pravosuđa), a **objektivno ciljno** tumačenje favorizira ono što najbolje odgovara aktualnim potrebama i ciljevima društva (što je nešto što se s vremenom mijenja, ponekad čak i jako bitno). Makar na prvi pogled sve izgleda jasno i različito, ipak ponekad (i to ne tako rijetko) nije lako odrediti crtu razgraničenja. Što je pravna norma starija (ili što je prošlo više vremena od njenog donošenja pa do postupka tumačenja, odnosno što je uvjerljivija teza da se radi o zastarijevanju početnih ciljeva zbog kojih je norma donesena), to je prihvatljivije objektivno ciljno tumačenje i obrnuto. Naravno, *questio facti* (ali i mogući „kamen spoticanja“) jest pitanje što je to “stara” pravna norma, a što norma koja nije “stara“. Prema jednom je mišljenju kriterij za primjenu subjektivne ili objektivne metode ciljnog tumačenja pitanje je li cilj koji je normotvorac postavio u vrijeme donošenja norme zastario ili nije, pri čemu se, naravno, postavlja pitanje tko će to i na koji način utvrditi.

Ono što treba naglasiti jest vječna dvojba smije li se ciljnom metodom ići izvan onoga što dopušta jezično tumačenje. Jedni smatraju da ciljna metoda služi baš tome da ispravi nejasnoće jezične metode (u prvom redu, ali ne samo te, nego i drugih), pa to nema svrhe ako joj se postave takva ograničenja. Drugi pak smatraju da normotvorac uvijek može normu promijeniti ako njome nije zadovoljan (pa čak i s povratnim učinkom),¹⁹ pa nema ni potrebe ni opravdanja tako teško povrijediti pravnu sigurnost kao što je slučaj ako se ciljnom metodom utvrđuje značenje koje nije jedno od onih što ih daje jezična metoda. Prihvaćajući postojanje potrebe odstupanja od jezične metode, to bi se ipak smjelo dopustiti samo kao jako rijetka iznimka. Opće pravilo mora biti da se ciljna (ali i svaka druga) metoda **moraju** kretati u okvirima koje određuje jezična metoda, a iznimka bi trebala biti dopuštena izuzetno rijetko.

Povijesna metoda smatra se pomoćnim sredstvom subjektivnog ciljnog tumačenja. To je metoda kojom se ispituju društveni odnosi koji su u prošlosti djelovali na stvaranje jedne pravne norme. Pri tome se uobičajeno rabe saznanja na koja se nailazi u znanstvenoj i publicističkoj literaturi, zatim u tzv. pripremnim materijalima, tj. pisanom ili snimljenom materijalu nastalom pri stvaranju određene pravne norme, ali i u dnevnom i drugom tisku, bez isključivanja kao mogućih i drugih izvora saznanja. Ako se radi o novijoj normi, tada različita tehnička pomagala u pravilu bitno pomažu u utvrđenju onoga što se događalo. Npr. kada se radi o velikim zakonskim projektima, često se organiziraju okrugli stolovi i sl. na kojima sudjeluju i oni koji rade ili će raditi na zakonskom tekstu. Tonski snimak (posebno ako je potpun i kvalitetan) tu je od neizmjerne važnosti, ali (posebno ako je prošlo manje vremena i ako se radilo o značajnijoj raspravi) i sjećanja sudionika rasprave mogu poslužiti kao nadomjestak (i kao korektiv, ako snimak nije kvalitetan, odnosno potpun). Navedeno je vrlo bitno za slučaj bilo kakve dvojbe, jer se ovom metodom (posebno ako je u pitanju norma novijeg datuma) može vrlo lako utvrditi što se događalo i što je to normotvorac htio – ako o nečemu nema nikakvog podatka, tada je očito da je to teško prihvatiti kao cilj ili želju zakonodavca.

---

¹⁹ Osim ako se radi o kaznenom i prekršajnom pravu.

Poznate su tri antinomije ili kolizije. Prva je (makar redosljed i nije bitan) sukob kasnije i ranije pravne norme, druga je sukob više i niže pravne norme, treća je sukob jedne generalne i druge specijalne (ili specijalnije) pravne norme. Naravno, postoji mogućnost i kolizije ili antinomije između samih sebe (kriterija za rješavanje antinomija), što je moguće riješiti samo uspostavom kriterija koji trebaju služiti za rješavanje slučaja dviju inkompatibilnih normi. Da bi to bilo uopće moguće, potrebno je postaviti tri spomenuta kriterija u jedan hijerarhijski red. To pak pretpostavlja da od ta tri kriterija jedan možemo smatrati višim od drugog, a ovoga, opet, višim od trećeg. Ipak, nije sve ni približno jednako kao što *prima facie* izgleda ili može izgledati. Tako je npr. i poznato i prihvaćeno da nisu rijetki primjeri za maksimu *lex posterior generalis non derogat priori speciali*.²⁰

3. POSTAVLJANJE I ANALIZA PROBLEMA

3.1. Činjenično stanje²¹

Činjenično je stanje *in concreto* dosta jasno. Hrvatski nogomet prilično je poznat po pojavama koje ukazuju na vladavinu neprava i na pravnu nesigurnost, što je izgleda svojstvo preuzeto još iz bivše države.²² Iz novijeg vremena datiraju nalozi Sportske inspekcije kako formirati Skupštinu HNS-a, ali i prilično skandalozna Izborna skupština HNS-a s flagrantnim nezakonitostima u glasovanju i verificiranju mandata, koja je (smatramo nažalost) okončana bez meritornog pravosudnog epiloga povlačenjem upravne tužbe od strane Igora Štimca.²³ Međutim, jačanjem pravne države (što je proces koji je, koliko notoran, toliko i nezaustavljiv) nužno mora jačati i pravni aspekt rada HNS-a i to se i događa. Naravno, bilo koja iznimka koja se dogodila samo potvrđuje pravilo, a pod te iznimke svrstavamo i onu koja je povod ovoga teksta.

Dogodilo se da je NK Zadar²⁴ osvojio prvo mjesto u natjecanju druge nogometne lige i tako najavio „povratak“ u dane velikih sportskih uspjeha koji su u jednom trenutku nestali (i to nakon pretvorbe u sportsko dioničko društvo), dovodeći do kraha i propasti praktično u skoro najniži rang natjecanja. Utoliko je uspjeh ostvaren u natjecateljskoj godini 2018./19. veći, da ne napišemo golem. Od vremena kada je Klub ranijih godina nastupao u tom rangu natjecanja (i višem) propisi i/ili praksa su se promijenili i stanje je u vrijeme pregleda od strane tijela HNS-a pokazalo da igralište na kojemu Klub nastupa nema minimalni kapacitet od 300 individualnih

---

²⁰ Norberto Bobbio, *Eseji iz teorije prava*, Logos, Split, 1988., str. 132-133.

²¹ Uvažavajući prostorna ograničenja, iznosimo samo najbitniji dio činjeničnog stanja, svjesno zanemarujući ostale dijelove koji ne mogu promijeniti negativni sud o Rješenju, a vjerojatno bi i sami po sebi doveli do istog zaključka.

²² Treba se samo prisjetiti nogometne utakmice u Ljubljani u kojoj je sudac Maksimović toliko produžavao utakmicu bez ikakvog razloga da su neki, opisujući tu utakmicu, tvrdili kako bi, da Partizan (kao favorit sustava) nije postigao pobjednički gol, trajala i danas. – SAPIENTI SAT!

²³ Koja je povučena jer je imenovan izbornikom.

²⁴ NK Zadar š.d.d. – nastavno: Klub.

sjedalica koje moraju biti natkrivene, ni minimum od dva pomoćna terena, što su obvezni (A) kriteriji za dobivanje licence.

Unatoč neprijepornoj praski tijela HNS-a koja su drugim klubovima (NK Dugopolje i NK Zmijavci posebno) ostavila daljnji rok za ispunjenje uvjeta, Klubu to ne samo da nije dopušteno, nego je izrijeком u Odluci VŠA-e navedeno kako slučajevi u kojima ja odobren produljeni rok nisu od utjecaja na ovu odluku jer navedena dva predmeta nisu niti bila, a niti su u ovom predmetu objektom ispitivanja.

Dio činjeničnog stanja, pa makar kao temelj za poseban pijetet prema Klubu jest i činjenica da se radi o Klubu i igralištu na kojemu se, nažalost, dogodilo da jedan mladi nogometaš (Hrvoje Ćustić) izgubi život, bez ikakve svoje krivnje, a sada je u vrijeme pravne borbe oko ishoda licence, otac nesretnog mladića direktor Kluba – i u tim okolnostima HNS se postavio kao prema neprijatelju, a Rješenje je to potvrdilo!

3.2. Pravna analiza – raščlamba

Svaka pravna norma smije se i mora tumačiti jedino u konkretnom vremenu i prostoru i to tako da se MORAJU primjenjivati pravila tumačenja, posebno onog teleološkog. Kada se navedeno prihvatiti kao nešto oko čega nema rasprave, dolazimo do čitavog niza upita. **Kao prvo**, čemu služi kapacitet od najmanje 300 natkrivenih sjedalica kada službeni podaci i HNL-a pokazuju da je prosječan broj gledatelja Intera iz Zaprešića²⁵ ispod tisuću, a u II. ligi to je točno 315 gledatelja?²⁶ Valjda bi propis trebao poslužiti da popravi stanje, a to ovdje očito nije slučaj. U hrvatskom nogometu (osim primjera Torcide i BBB-ovaca na inozemnim utakmicama) postoji kriza gledatelja na svim razinama natjecanja i to je notorna činjenica. U takvim okolnostima ne dati nekom licencu zbog nedovoljnog broja natkritih sjedećih mjesta i to nekome tko to ne negira nego samo traži kratak rok za ispunjenje uvjeta, djeluje kao dio Kafkinog Procesasa. Da je itko iti malo promislio o cilju tog propisa, vidio bi da ga MORA potpuno drukčije tumačiti, nikako ne na način odbijanja Kluba, nego vodeći računa o ciljnom ili teleološkom tumačenju. Očito je da nitko, baš nitko nije zamislio legendarno igralište u Stanovima i brojnu djecu u (za hrvatske prilike) velikom gradu (svakako drugom u Dalmaciji, a među deset u Hrvatskoj po veličini) koja nestrpljivo čekaju kada će *in vivo* ponovno gledati nasljednike Luke Modrića, Josipa Skoblara i Danijela Subašića, kojima treba nešto bolje od najnižeg ranga natjecanja da ne bi otišli u drugi sport (što osim za nogomet i nije problem) ili potpuno izvan sporta (što je katastrofa). **Kao drugo**, kako je moguće smatrati da je Rješenje obrazloženo ako ima dio pod tim naslovom? Da bi se taj naslov stvarno opravdao, nužno je iznijeti sve činjenice, sve navode, te nakon toga, jedno po jedno,

---

²⁵ Inter Zaprešić – 884 gledatelja prosječno u devet utakmica sezone 2019./20. – www.prvahnl.hr – uvid 22. I. 2020. u 21,55.

²⁶ Drugu HNL ove je sezone pratilo 125.038 ljudi ili, u prosjeku, 315 gledatelja po utakmici. Usporedbe radi, Prva HNL na prosjeku je od 2700 gledatelja. Najgledaniji je bio prvak Rudeš, a najmanje gledatelja privuklo je Lučko – vidjeti www.zagrebacki.hr; uvid obavljen 22. I. 2020., u 21,55.

prihvaćati ili ne prihvaćati. Ako se pri tome ne rabi teleološko tumačenje, onda je to, ma kako to bio grub izraz, obilna samovolja. **Kao treće**, zar nije Klub koji je udružen u HNS na određeni način s HNS-om i u obveznom odnosu, ma koliko taj odnos bio *sui generis*? Ako je u takvom odnosu, zar ne bi bilo potrebno istražiti najprije brojna načela (od savjesnosti i poštenja do zabrane uzrokovanja štete)? Ako nije, to valja temeljito obrazložiti.²⁷ Kao četvrto, zar ne obvezuju sve načela europskog prava? Ako obvezuju (a obvezuju), kako je uopće moguće donijeti Rješenje koje je izravno suprotno i načelu legitimnog očekivanja²⁸ i načelu razmjernosti,²⁹ a da o jednakosti pred zakonom i ne govorimo?

Hrvatsko sportsko pravo u posljednjih je desetak godina nevjerojatno napredovalo. Prije toga nije bilo ni izučavanja na pravnim fakultetima ni na kineziološkim fakultetima i visokim školama, nije bilo poslijediplomskog studija, nije bilo Hrvatskog društva za sportsko pravo, nije bilo hrvatskih sudaca ni sutkinja CAS-a,³⁰ nije bilo savjetovanja o sportskom pravu, nije bilo udžbenika iz sportskog prava,³¹ praktično nije bilo ničega. Danas sve to postoji. Naravno da uvijek sve može biti bolje, ali navedeno obvezuje svakoga, baš svakoga tko je na bilo koji način povezan sa sportskim pravom i nitko, baš nitko nema pravo raditi na štetu boljitka. Onaj tko ne razumije razliku između samovoljnog tumačenja prava i ciljnog tumačenja, svakako radi ono na što nema pravo, a upravo to se dogodilo na primjeru kojim se bavimo u ovom tekstu.

---

²⁷ Vidjeti više u: Zlatko Česić, Vilim Gorenc, Hrvoje Kačer, Hrvoje Momčinović, Drago Pavić, Ante Perkušić, Andrea Pešutić, Zvonimir Slakoper, Ante Vidović, Branko Vukmir: *Komentar ZOO, RRIF plus d.o.o.*, Zagreb, 2005.; Aldo Radolović, Hrvoje Kačer, Zvonimir Slakoper, *Komentar ZOO, LEGAT d.o.o.*, Zagreb, 2005.

²⁸ Vidjeti više u: Jasna Omejec, *Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u praksi Europskog suda za ljudska prava – STRASBOURŠKI ACQUIS*, drugo i dopunjeno izdanje, Novi informator, Zagreb, 2014. (1552 stranice); Snježana Bačić, *Načelo razmjernosti u praksi europskih sudova i njegov utjecaj na praksu sudova u Hrvatskoj*, doktorska disertacija obranjena na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, prosinac 2013. (527 stranica).

²⁹ Snježana Bačić, *Načelo razmjernosti u praksi europskih sudova i njegov utjecaj na praksu sudova u Hrvatskoj*, doktorska disertacija obranjena na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, prosinac 2013. (527 stranica).

³⁰ TRIBUNAL ARBITRAL DU SPORT – COURT ARBITRATION FOR SPORT. Vidjeti više na: www.tas-cas.org.

³¹ Arsen Bačić, Petar Bačić, Snježana Bačić, Andrijana Bilić, Petar Ceronja, Ivica Crnić, Jožo Čizmić, Marijan Ćurković, Dubravka Hrabar, Igor Gliha, Marko Ivkošić, Blanka Kačer, Hrvoje Kačer, Boris Labar, Zlatko Mateša, Ines Medić, Nikola Mijatović, Ljerka Mintas Hodak, Hrvoje Momčinović, Matko Pajčić, Ante Perkušić, Marko Perkušić, Siniša Petrović, Dinko Pivalica, Damir Primorac, Željka Primorac, Maja Proso, Vanja Smokvina, Lucija Sokanović, Saša Šegvić, *Sportsko pravo*, Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2018.;

Ivica Crnić, Jadranko Crnić, Marijan Ćurković, Igor Gliha, Blanka Ivančić-Kačer, Marko Ivkošić, Hrvoje Kačer, Boris Labar, Zlatko Mateša, Nikola Mijatović, Ljerka Mintas-Hodak, Hrvoje Momčinović, Ante Perkušić, Siniša Petrović, Damir Primorac, **Uvod u sportsko pravo, Inženjerski biro, Zagreb, 2009.**

4. ZAKLJUČAK

U konkretnom predmetu koji nam je poslužio kao povod praktično se ništa, po naravi stvari, ne može učiniti. Naime, ono što je na igralištu izboreno, potrebno je realizirati i formalno u sljedećoj natjecateljskoj sezoni. Ako se to ne dogodi (a *in concreto* nije se dogodilo), u sljedećoj sezoni to mjesto pripada onome tko tada bude prvi i tako redom. Bilo bi, naravno, moguće zamisliti dosta složena pravna rješenja i nakon više godina (povećanje lige i sl., ali kako to očekivati ako (na primjeru Rješenja) ne možemo očekivati, na jako visokoj razini donositelja, više od najnesofisticiranijeg jezičnog tumačenja? Još bi jednostavnije bilo propisati (po mogućnosti u visokom iznosu) naknadu štete za one koji se nađu u situaciji u kojoj se našao Klub. Iskustvo nas uči da ono što je (pre)skupo ili presloženo u praksi baš i nema velike izgleda. Međutim, baš zato nam izgleda da je to najbolji mogući poticaj da se što više uloži u specijalističku pravnu edukaciju svih onih koji postupaju u svezi sa sportom i primjenjuju norme sportskog prava. Iako mnogi koji to rade nisu svjesni toga, sigurni smo da se radi o ogromnom broju koji sve više raste. Što je taj broj veći, veći je i zahtjevniji i posao, ali su zato veće i koristi svima. SAPIENTI SAT!

LEGAL SECURITY CONCERNING ONE DECISION OF THE SPORTS ARBITRATION COUNCIL OF THE CROATIAN OLYMPIC COMMITTEE

In this text, the authors analyze one decision of the Sports Arbitration Council of the HOO, that they consider inadmissible both formally and substantively. They consider the form to be completely unacceptable for such an important decision (which is to administratively prevent the accomplishment of entry into the higher ranking of competitions made on the playing field) to be made to the extent of (substantively) less than two pages. In substance, the application of the rules of interpretation was omitted, that is, it was acted as if the target interpretation (as absolutely accepted and favored in the EU) didn't matter exist at all or (if it did) it didn't matter.

Key words: *arbitration, interpretation, legal equality, legal certainty, rule of law*